

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 58.

✓ Ljubljani, v četrtek 12. marca 1891.

Letnik XIX.

Žalostna zmaga.

Iz Istre, 9. marca.

Trmastarih Egipčanov, osobito njih kralja Faraona, se je bala krepkih Izraelcev, uvidevši, kako se vkljub vsem drakoničnim zakonom in stiskom množé. A ko jih je sam Bog po svojem blapcu Mojzesu poučil po desetih kaznih, ostali so še trdovratni.

Te misli se mi podé po glavi, ko vidim, da vkljub vsakdanjim dokazom in naporom istrskih Slovencev Talijani jim še pravice obstanka ne privoščijo, — a kamo li, da bi jih smatrali sebi za jednakovne.

To se je očividno pokazalo pri volitvi poslanca v zapadni Istri. To zanimivo volitev Vam bi bil že prej popisal, toda tu ne gre vsak dan pošta, in ker je moj šef bil „fiducijar“, oba nisva mogla biti od doma; in da bi čisto istino poročal, počakal sem s pisanjem potrdilo raznih govoric o volitvi v prvih časnikih. Zato za Vas, mili mi kranjski bratje, malo kasno, — a za nas še ni prekasno.

Kakor na Koroškem, tako je prerano veselje zavladovalo tudi v našem taboru v Istri. 105, — ali ker je jeden nasprotnikov k nam pristopil, — 106 fiducijarov je brojila naša stranka, dočim talijanska dobro deseterico manj. In še ti niso bili uzor-junaki, kajti trije njihovih niso prišli volit, morda uvidevši njih gnusne intrige. A mi smo imeli jecklene značaje: nikdo ni domá ostal, nikdo se ni prodal, kajpak, da so jih tudi našinci stražili, sešeno celo zadnjo noč.

Mnogim našim volilcem in fiducijarom, osobito onim vse časti vrednim v Buzetu, na Vodnjanštini i. dr., so obetali naši protivniki 150, 300, Antonu Flegu celo 500 gld., — na slavo jim, nijeden njih se ni prodal, dasi so Istrijanci jako siromašni, zlasti tudi v bužetski občini. Vidite jih, to so možje!

Kdo se torej ne bi zmage nadejal!

A glej! Človek obrača, a z božjim pripuščanjem zelenec z rogovi obrne. Koparsko-talijanski tednik

„L' Istria“ je takoj prorokoval, da hoče z nami govoriti stoprav 4. marca — zadnjo besedo. „Ultima parola sara data mercoledì 4. marzo“.

In res! Napoči 4. marec. Glasovali smo na treh krajih: v Kopru, Poreču in Vodnjanu. V Kopru, kjer je bilo največ — namreč 65 — naših volilnih móž, je dopoldne izvoljen dr. Laginja. Vse pričakuje izida volitve v Poreču*), v najhujšem laškem gnezdu Istre. Stoprav popoldne dospé brzojav, da je famozni krnjelski komisijon, — kakor reče ljudstvo, — v Vodnjanu uničil dva naša glasova iz ničevih, krivičnih vzrokov.

Cujte!

Fiducijar Ant. Vitasović, sin pokojnega Antona po domače „Karlina“, je bil napisan takó v volilnem listku, a v listku, ki je bil od okrajnega glavarja potrjen, je bilo izpuščeno ime „Karlina“, — in samo zato njegov glas ni veljal, dasi nikjer ni takega imena. Nekako jednako je bil glas fiducijara prečast. g. V. ovržen. Kaj more fiducijar zato! Gospodu administratorju v B., kjer je že tri leta, so rekli, da je še kapelan v M. Sam okrajni glavar Conti, ki ga osebno pozná, je rekel, da to ni res. Take sleparije so počeli!

Proti večeru se oglasi brzojav iz Poreča, kjer je bilo vseh skupaj 67 volilcev, da so tudi tam na nečuvén, nesramen način zavrgli devet naših móž.

Zdaj je bilo dakle naših 93 in onih 93 glasov. Okrajna glavarja gg. vitez Conti iz Pulja in vitez Elusheg iz Poreča sta energično ugovarjala komisijama. A vse zamán!

Krnjeli so nalašč tako dolgo v Poreču zavračevali volitev, da bi znali, koliko morejo še naših glasov brisati, da si priboré večino. Zato pa so v moralno najpodlejšem gnezdu P. že zanaprej se bali izgredev od Hrvatov, in zato je osebno došel v Trst vitez Elusheg, proseč stotnijo vojakov na pomoč. C. kr. namestništvo mu jo je sicer odbilo, vedoč,

*) V zadnjem članku „Zmage“ je bilo pogrešno tiskano „v Breču“; glasiti bi so imelo „v Poreču“ (Parenzo).

da se hrvatsko ljudstvo mirno in pristojno ne bode uzbunilo.

A naj pride, kar hoče, svetovali so Krnjeli: rešimo se, rešimo se, da v Beču ne bodo znali, da bivajo Hrvati in Slovenci tudi v zapadni Istri. Zato so v Vodnjanu, kjer je bilo vseh skupaj najmanj, — to je, le 44 fiducijarov, — za popoldne napovedali drugo volitev.

In glejte, zdaj so še dva glasa ovrgli, ki so ja dopoldne sami za veljavna spoznali; če bi bilo treba več, bili bi jih pa še več! Napovedali so potem 5. marca 3. (reci: tretji) izbor ali volitev. Celo noč so morali vsi fiducijari v Vodnjanu ostati; v velikem strahu so bile pa med tem njih družine in sorodniki, da bi jim ne bili Krnjeli kaj storili, ker strašne govorice o samokresih, nožih itd. so švigale okrog.

Ko se otvori seja, naznani se jim kratko in mrzlo, da je že — vsled njih peklenske osnove — izvoljen Talijan dr. Vergottini s 93 proti 91 glasovom, ki jih je dobil naš vrli dr. Laginja.

To je istinito poročilo. Sedaj pa, vrli mi bratje, sami izrecite nepristransko sodbo.

Naše ljudstvo je po takej volitvi silno vznemirjeno. Dr. Vergottiniju v Pulji so bojda okna pobili. Res tega ne odobravamo, — a kdo je vse provzročil! Krnjeli strastne pesmi o zmagi prepevajo in se veselé. Nekoji našinec se jim grozé. Naše ljudstvo in vsi časniki govoré, da o tako sramotni volitvi se še ni čulo na svetu. Mislili so že, da bo moral v Istro, kakor prej v Zagreb, priti kak nepristranski komisar.

Naj se Talijani veselé svoje navidezne, svoje ciganske zmage; bodi jim v čast in slast! A i naši zaslepljenci sedaj spregledujejo, — kaki so Krnjeli, kaka je šarenjaška njih nadvlast nad nami.

Protivniki naši naj vedó, kar „Naša Sloga“ pravi: „Nije jošte medju istarskimi briganti i medju nami izrečena zadnja beseda.“ Dan obračuna še pride. Gosp. dr. Laginja je brzojavil v Trst in v

LISTEK.

Nekaj podatkov, kako se godi katoliškim duhovnikom poljskim pod rusko vlado.

(Konec.)

VI.

Neprimerno strože zahteval je potne liste general Gurko, ki je postal za grofom Kotzebue-om in Albedinski generalni guverner varšavski. Tako n. pr. so leta 1884 v škofiji „Kujawy“ nekje na deželi popravljali cerkev. Dotični župnik, vodeč sam vsa dela, je moral seveda sem ter tja hoditi, tudi v sosednje župnije, iskat delavcev in lesa i. t. d. Da pa ne bi okrožnega šefa preveč nadlegoval, izprosil si je potni list kar za 4 mesece. Cesto je res šel z doma ta čas, toda najvestneje je opravljal vsa župnijska opravila in ni zanrudil nič. Da je imel potni list, veljaven kar za 4 mesece, to ni bila njegova krivda, le šef ni delal prav, da mu ga je dovolil za toliko časa. Toda za svoje postavno ravnanje je bil župnik hudo kaznovan. Dne 1. sep. tistega leta je moral dobiti plačo za drugo tretjino leta. Napoti se v mesto, da potegne svojih 100 rubljev. Pa kako se začudi, komu blagajnik pové, da njegovega imena ni v imeniku Zvedel je tudi vzrok; ker je imel potni

list, veljaven za 4 mesece. Pritožil se je on, pritožil škof, pa vse zastoj. Slednjič ganejo guvernerja toliko, da pošlje lastno komisijo v župnijo, ki je k sreči potrdila, da je bil župnik vedno moralno navzoč v župniji, čeprav je večkrat moral kam od doma. Šele na to je dobil plačo.

Če so župnije tako razdeljene, da sega ena daleč v drugo in mora en župnik skozi drugo župnijo iti, da pride v svojo cerkev, mora imeti za to tudi potni list, veljaven za 4 mesece, ki se pa mora vselej obnoviti. General Gurko je posebno rad kaznoval z veliko denarno globo. Tako je moral kapelan kampinoški, v nadškofiji varšavski, vkljub revščini svoji, plačati 50 rubljev globe, ker je enkrat šel brez potnega lista iz fare. P. Lahvinski (župnik miroslavski, škofija Sejny) je plačal 100 rubljev za kazen, ker je bil pri neki pobožnosti cerkveni, združeni z odpustki in ni imel legalizacije.

Prav zanimivo je, kar se je pripetilo l. 1884 (eno leto po obravnavah s sv. Stolum). Nadškof varšavski je šel nadzorovat dekanijo Grojec. Z vednostjo in dovoljenjem šefovim ga je spremljevalo več duhovnikov. V spremstvu je bil tudi okrožni šef, da bi škofa nadzoroval in pa duhovnike; poleg njega pa še šef deželne policije, da bi menda skrbel za red. Dne 10. junija je bilo nadzorovanje pri kraju. Vse je bilo mirno; šef prav prijazen z duhovniki.

Toda pri neki priliki je v družbi duhovnikov isti šef napadal katoliški celibat. Neki duhovnik mu odgovori: „Bolje storite, če molčite, kakor pa da govorite o stvarih, katerih ne umete.“ S tem je bil ogenj v strehi. Dne 22. julija 1884. l. je namestnik guvernerjev podpisal obsodbo šefovo, s katero je naložil vsem onim duhovnikom, ki so bili s škofom v dekaniji Grojec, vsakemu po 25 rubljev kazni. Nadškof, zvedevši za obsodbo, pošlje 625 rubljev, da bi duhovniki plačali globo, ker so jo radi njega staknili. Daru niso sprejeli, marveč plačali sami. Le eden se je ustavil, p. Niedzwiecki; res tudi ni imel dosti, kajti župnija je štela komaj 700 duš. Zarubijo mu hišno opravo, in kravo mu prodajo na javni dražbi. Iz usmiljenja jo kupijo farani ter pripeljejo nazaj. Toda stvar še ni bila dokončana. Omenjeni duhovnik je bil tako predrzen, da je zahteval od šefa pojasnila, zakaj ga je obsodil. Šef mu je pa tako zameril, da ga je zapisal v črne bukve in poslal pritožbo guvernerju Gurku, ki je obsodil duhovnika za to „nesramnost“, da plača 150 rubljev kazni. Letnih dohodkov pa je dobival 300 rubljev.

Kakor pa rastó globe, tako se kréjjo obroki potnih listov. Nekateri šefi so postali tako goreči izpolnjevalci vladnih postav in namer, da dovoljujejo potne liste le za nekaj ur. Posebno se je odlikoval med temi neki šef Miasojedow. Uže večkrat bi bil

Beč grofu Taaffeju, zdaj je šel sam v Trst. Nadejamo se, da državni zbor mora, — ako je še količkaj pravice na svetu, — mora uničiti tako krivično izvolitev. Za nas pa, junaška bratja, ki smo vedno v ognju, bode tudi jedenkrat napočil, ker mora napočiti, dan zmage in slave, — vstajenja dan!

Rodoljub.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Še ta mesec bodo razprave naše regnikolarne deputacije gledé zemljiške odveze dokončane. Čudno je pri vsem tem poslu to, da se ne zve o teh razpravah skoraj nič, kajti naši zastopniki so sklenili o vseh sklepih molčati, saj ni potrebno svojemu narodu razjašnjavati tako važnih zadev; po njihovem mnenju zadostuje, če o njih zve le ogrska regnikolarna deputacija, katere beseda bo menda tudi končno obveljala. Opozicijski časopisi razpravljajo to vprašanje z vso točnostjo in s precij ostrim načinom nasproti vladni stranki, ki v vsakem važnem vprašanju Madjarom popušča. Toliko je vendar dobro, da je v deputaciji vsaj en član opozicije, namreč dr. Brlić, ki bode povzdignil svoj glas v slučaju, ko bi se imela dogoditi od strani ogrske deputacije kakšna krivica. Pravijo, da je dr. Brlić že naznanil, da bode predložil v tem vprašanju svoj separaten votum.

V zadnji seji je bilo sklenjeno, da se ima presežek od zemljiške odveze v znesku celih 5 milijonov goldinarjev reklamirati za Hrvatsko kot nepobitna svojina, kar mora vsak rodoljub le odobravati. Vprašanje, kaj se ima s tem presežkom storiti, pa ni bilo tako povoljno rešeno. Nepobitna je istina, da je ta presežek nastal od davkov, ki jih je plačala Hrvatska v imenu omenjene zemljiške odveze ter bi morala po tem takem tudi Hrvatska razpolagati po svojej volji s to svoto. Ali vladna stranka misli, da kaj takega ne more Hrvatska storiti, ker je garancija za ta zemljiški dolg prevzela po dualizmu tudi Ogrska ter da ima vsled tega pri tem reševanju tudi ona svojo besedo. Istina je, da je prevzela garancijo Ogrska za Hrvatsko, ali ravno tako je le-ta garantirala za Ogrsko in Erdelj in vendar Hrvatska ne vpraša za ogrsko zemljiško odvezo, niti bi ona zahtevala kaj v to ime, kajti ona dobro zna, da je ta posel za vsako deželo avtonomen, le Madjari bi radi, da je splošen, ker tukaj bi se dalo kaj pridobiti.

Dva načina sta mogoča, kako bi mogla Hrvatska ta presežek uporabiti. Ali bi se moglo teh 5 milijonov goldinarjev uporabiti, da se zmanjša dolg zemljiške zaklade, ali bi se pa mogli milijoni uporabiti v kulturne svrhe. Regnikolarna deputacija razven Brlića misli, da morajo v tej zadevi odločiti Madjari in ne samovlastno Hrvati. Če se bode ravnalo po tem zaključku, bodo Madjari gotovo odločili, da se vsa svota uporabi za amortizacijo in dežela ne bo imela nobenih koristi od tega, ker naša deputacija se bode gotovo udala zahtevi ogrski, da se v bodoče loči doklada za zemljiško odvezo od splošne finančne oblasti ogrske, ne pa od avtonomne

hrvatske ter se bode tudi nadalje plačevalo za to odvezo kakor dozdaj brez prave koristi za Hrvatsko. Vladna stranka trdi, da pripada ta zadeva skupni finančni upravi, pa da mora ona te poslove voditi kakor vse druge davčne zadeve. Ali ravno to ne stoji, ker je po nagodbi ravno zemljiška odveza proglašena za avtonomno hrvatsko zadevo.

To stališče bi se moralo braniti do skrajnosti in potem bi mogla Hrvatska imeti vsaj kakšne koristi od te zaklade. Če se mora že teh 5 milijonov uporabiti le na amortizacijo zemljiške odveze, naj se potem gleda, da se narodu zmanjšajo davki za to zaklado, ki se dozdaj razpisujejo vkupno z vsemi ostalimi davki, ne pa da se plačujejo tudi zanaprej tolike svote, pa da se z njimi deli po nagodbenem ključu z Ogrsko. Le če ta zadeva ostane avtonomna, more se brez izgube rešiti koristno za narod. Če se bode dala pa naša regnikolarna deputacija voditi po zaključkih žida Falka, ki skuša pri vsakem poslu Hrvatskej škoditi, mogla bi se kasneje kesati. Pri vsem tem gojimo še dobro nado za našo stvar, ko vidimo, da je naša deputacija proglasila presežek od 5 milijonov gold. zemljiške odveze za pravo lastnino Hrvatske. Če bode znala deputacija izvajati od Madjarov, da se bodo mogli ti milijoni uporabiti v kulturne svrhe Hrvatske, potem je pa že mnogo dobljeno. Morda sreča naše zastopnike tudi enkrat pamet.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. marca.

Notranje dežele.

Državnozbornske volitve so se približale svojemu koncu. Danes volijo štajerski veleposestniki in drugi teden so še volitve v Dalmaciji in nekatere ožje volitve na Češkem. Te volitve pa končnega volilnega izida ne bodo več dosti premenile. Iz dosedanjih volilnih izidov se more toliko sklepati, da brez levičarjev ali Mladočehov vlada drugače izhajati ne more, nego če pritegne nemške nacijonalce in protisemite na svojo stran. To tudi utegne storiti, če bode levica stavila prevelike zahteve. Ker je Liechtenstein voljen na Dunaju od protisemitov, nadejati se je, da bode on napravil zvezo mej vlado in protisemiti.

Položaj. Načelnik državnozbornskemu poljskemu klubu, Javorski, se je izjavil na volilnem shodu v Zloczowu, da bodo Poljaki podpirali vlado, če bode pripomogla, da se bolj razširi avtonomija Galicije tudi v postavodajnem oziru, in pospeševala gmotne koristi Galicije. Poljski klub bode podpiral opravljene težnje dosedanjih zaveznikov, pripravljen bode pa tudi, sodelovati z levico. Poljaki se bodo pa ustavljali, da bi se Nemcem dovolilo kako prvenstvo. S svojim programom levica ni pripravila tal za skupno delovanje. Ta program je dokazal, da levičarji niso ničesar pozabili, pa tudi ničesar se ne naučili. Iz govorov nemških vodij sklepa pa Javorski, da bi se Poljaki mogli pač sporazumeti z levičarji. Iz tega govora lahko sklepamo, da bodo Poljaki podpirali vsako stranko, ki bi bila pripravljena, Galiciji dovoliti kake nove ugodnosti. Po svoji stari navadi ozirali se bodo le na svoje koristi.

Dr. Rieger. Že dolgo se je napovedovalo, da se dr. Rieger popolnoma odtegne političnemu življenju, in to se bode zdaj res zgodilo. Neugodni

izid državnozbornskih volitev privel ga je konečno do tega sklepa. Iz Rima, kjer sedaj biva ta češki domoljub, prihaja vest, da odloži vsa častna mesta, ki jih je imel v raznih korporacijah, mej drugim tudi predsedništvo „Matice školske“. Praški župan je že dobil pismo od dr. Riegra, da odloži mestno odborništvo. Ko se je to njegovo pismo prečitalo v mestnem zboru, sklenilo se je jednoglasno, da se po povratu dr. Riegra odpošljeta k njemu dva najstarejša odbornika in ga prosita, da umakne odpoved svojo. Za ta predlog glasovali so tudi Mladočehi.

Občinske volitve na Dunaju. Drugi mesec bodo občinske volitve na Dunaju. Letošnje volitve so posebno važne že zaradi tega, ker so prve po zjedinenju predkrajev z Dunajem. Te volitve pa imajo tudi velik političen pomen. Če pri njih propade liberalna stranka, bode to zanj silen udarec, kajti taka centralistična stranka, kakor so levičarji, ne more se dolgo obdržati, če nema močne opore v prestolnem mestu. Razmere za protiliberalce neso baš neugodne, kakor kaže izid državnozbornskih volitev na Dunaju. Dunajsko prebivalstvo tudi ni prav zadovoljno z liberalnim mestnim gospodarstvom. Liberalci so na Dunaju trosili denar za razne nepotrebne stvari, posebno veliko so izdali denarja za zgradbe, da so le židovski podjetniki imeli zaslužka. Vsa dela oddajali so le raznim kapitalistom, ki so potem drugim obrtnikom ja oddajali za grozno nizko plačilo. Z jedno besedo: gospodarili so, kakor gospodarijo liberalci v vseh deželah. Posebno sedaj bode treba še marsikaj napraviti na Dunaju, ko se je mesto s pridruženjem predkrajev tako povečalo. Židovski podjetniki bi zopet mnogo zaslužili, kajti liberalci bi gotovo vse drago zidali. Če pa dobé mestno gospodarstvo v roko protiliberalci, ozirali se bodo bolj na gmotne potrebe prebivalstva, denarja ne bodo za nepotrebne stvari tako rekoč proč metali, gledali bodo pa posebno, da kaj zaslužka dobé tudi kristijanski mali obrtniki. Ker vse to vedó tudi dunajski volilci, nadejati se je, da se ne bodo dali zapeljati pri volitvah z liberalnimi frazami, praznimi obljubami in denarjem, temveč bodo dali svoje glasove možem, katerim je zares blagor prebivalstva dunajskega na srci.

Otroška zabavišča na Ogrskem. Gospodarska zbornica ogrska je vsprejela vladno predlogo ob osnovi otroških zabavišč na Ogrskem. Ta zabavišča osnujejo se le za razširjenje madjarizacije. Velikovaradinski škof Schlauch je proti vladni predlogi z verskega stališča. Odločno so pa proti predlogi govorili evangelijski superintendent dr. Teutsch, grško-katoliški nadškof Vanceza, sibirski pravoslavni metropolit Roman, arabski pravoslavni škof Metianu. Večina se pa ni ozirala na ugovore teh cerkvenih dostojanstvenikov, kajti njej je več ležeče na raznarodanju, nego pa na dobri vzgoji slovanskih in rumunskih otrok.

Vnanje države.

Ruska vojska. „Peterburgskija Vjedomosti“ objavile so članek ob organizaciji kavkaških rezerv, ki se bode to leto dovršila. Kavkaška vojska štela bode potem 200.000 mož. Taka vojska je za Kavkaz prevelika in omenjeni list priporoča, da bi se nekaj kavkaških čet premestilo na zapadno mejo. Z osnovo 6 rezervnih polkov pomnoži se kavkaška vojska za cel voj in se bode dala hitreje mobilizirati, nego vojska katerega ruskih sovražnikov, recimo Turkov. Zaradi tega je priporočati, da se premestita dve diviziji pešcev in več konjikov na zapadno mejo. Kavkaško konjištvo je naglo in bi v kaki evropski vojni pač lahko prevzelo važnejšo nalogo, nego bi jo moglo prevzeti v vojni s Turki in Perzijanci. Za boje proti Turkom in Perzijancem je kozaška re-

moral biti kaznovan zaradi mnogih prestopkov, ali vzdržal se je v službi le zavoljo tega, ker nihče ni bolje umel, mučiti katoliške duhovnike od njega. Ko je ta Miasojedow bil šef v Kutnem, prišel je nekoč k njemu župnik z dežele po potni list, da bi šel v sosednjo faro.

„Čemu hočete tja iti?“, vpraša šef.

„Opravil bi rad izpoved . . .“

„Dobro,“ odgovori šef, „le pojdite tja, ne morem vam braniti, toda v treh urah morate biti že zopet doma, kajti eno uro do tja, eno tam, eno nazaj, imate čez in čez dovolj.“ Da se je prepričal, kako bo duhovnik slušal, poslal je za njim policista, ki je strogo pazil, če bo kaj čez tri ure izostal iz župnije svoje.

Da navedemo poleg teh ukazov, veljavnih za vso „deželo ob Visli“ (tako imenujejo Rusi Poljsko), še posebne navade in razvade v posameznih okrajih, narastla bi tvarina teh podatkov preveč. Pisatelj jih našteva na straneh 146—163. Tu omenjamo le še to, da je za Gurka tudi do lajkov postopanje šefov mnogo ostreje, zlasti kar se tiče verskih stvari. Tako n. pr. se je zgodil v okraju „Konstantynow“ ta-le slučaj l. 1886. V mestu Janovem so stali pri stolpih katoliških cerkvah med službo božjo policisti, ki so od vseh zahtevali izkazno knjižico, katerikoli so hoteli priti v cerkev. Ker jih mnogo ni imelo, morali

so biti brez sv. maše tisti dan. Vse to je napeljano prav umestno, da se na ta način odvrtačajo uniti, t. j. katoličanje, od svoje službe božje, od svojih cerkvah in svojih katoliških duhovnikov.

Še neki drug imeniten ukaz je izdal general Gurko, ki veleval, da redovnice ne smejo brez potnih listov biti pri slovesni sveti maši. Dogodek se je vršil v Podlaški škofiji, v vasi Milanov. Pred več časom je bila ustanovila grofica Caboga tam bolnišnico, katero je izročila usmiljenim sestram v oskrbovanje. V ustanovnem pismu je bilo pa tudi izrečno zatrjeno, da se mora ves imetek izročiti hiši usmiljenih sestrâ v Krakovem v tem slučaju, ako bi sestre morale zapustiti Milanov. Ker je okrog Milanovega nekaj unitskih družin, zasledila je policija, da sestre škodljivo uplivajo na te katoliške prebivalce in zavirajo njih prestop v pravoslavje. Vse so poskusili, da bi preprečili vsako občevanje usmiljenk z uniti. Toda pregovor pravi: „Kjer hudič nič ne opravi, tja pošlje žensko“, — in tako so si mislili tudi policisti: češ, ni ga sredstva zoper sestre, kakor da jih odpravimo. Toda bilo je treba ravnati previdno. Privesti je bilo treba sestre do tega, da bi same in „prostovoljno“ zapustile bolnišnico, da ne bi šel z njimi tudi imetek, kakor je zahtevala ustanovna listina. Do te prostovoljne izselitve je privedla vlada uboge sestre po raznih potih. Najprej jim je zaprla

domačo kapelico. Kajti ni se našel uzrok, ki bi jo opravičeval. Ker ni bilo več kapelice, tudi duhovnika ni treba več. Torej proč z njim! Sestre so sicer ugovarjale: v bolnišnici je vendar treba bolnikom deliti svete zakramente. Pa vlada je odgovorila: Pol ure od bolnišnice je župnija Parczew; župnik in kapelan oskrbujeja le 9050 duš, lahko skrbita tudi za vaše bolnike. Sestre morajo pa vsaj ob nedeljah in praznikih biti pri sv. maši in v ta namen hoditi v Parczew. Tu jim veli šef, da brez potnih listov ne smejo zapustiti Milanovega. Obrniti so se morale na generala Gurka, da je dovolil šefu, dati jim potrebne liste. Vsake tri mesece so morale z nova prositi za to milostno dovoljenje. To vse se je godilo l. 1886. Danes sestre ne potrebujejo več potnih listov, kajti l. 1889. jih je general Gurko meni nič tebi nič pregnal iz bolnišnice.

Le v Varšavi se dobi potni list v kratkem času; na deželi treba včasih čakati leta. Tudi za to par vzgledov. Župnik Tynski (gub. Podolje) je hotel nekoč potovati v Kamieniec-Podolski, da si kupi za zimo kožuh. Septembra 1881. leta prosi za potni list. V marcu leta 1882 je povpraševal guverner, čemu da hoče prav za prav župnik iti v Kamieniec. Ta mu odgovori, da je hotel kupiti kožuh. Guverner je bil vsled tega odgovora hudo razžaljen in ni hotel dati potnega lista. Kdo pa bo kupoval na po-

zerva neizcrpljiva. Kavkaz, kateri je inozemstvo poprej zmatralo za perečo rano Rusije, je sedaj ogromna trdnjava, iz katere lahko pošiljajo čete na vse strani. Pomen kavkaskih čet se ne bi pomanjšal, če bi se premestile na zapadno mejo, ker bi tukaj prišle v dotiko z najmočnejšimi sovražniki Rusije. — Mi ne vémo, izraža li ta članek le mnenje tega lista, ali pa mnenje ruskih vladnih in vojaških krogov. V poslednjem slučaju bi to ne bilo ugodno znamenje za mir, kajti zadnja leta premestilo se je že toliko čet na zapadno mejo, da jih ima Rusija dovolj za obrambo.

Sofija — trdnjava. Bolgarska vlada je sklenila, da se Sofija utrdi, kakor je Bukarešt. Dela se bajé kmalu začné. Vladi v Sofiji se utrjenje zdi potrebno, ker ima Bolgarija dosti nasprotnikov in bode tudi prišlo do vojne za osvobojenje Makedonije. Nič čudnega bi ne bilo, če bi se kak sovražnik približal Sofiji. V srbsko-bolgarski vojni so že bili Srbi jako blizu bolgarske prestolnice.

Škof Freppel. Potovanje škofa Freppla v Rim nikakor ni prav ugajalo republičanom, ki so skušali nekatere izjave kardinala Lavigerieja izkoristiti za se. Interpelovali so v senatu ministra Fallièresa o tem popotovanju, a ta jim je odgovoril, da v Frepplovem popotovanju ne najde ničesa nepostavnega; škof se je proti njemu izjavil, da je potoval v Rim kakor tovariši njegovi le „ad limina apostolorum“.

Prince Jerome Napoleon leži silno bolan v Rimu in skoraj ni upanja, da bi ozdravel. Kardinal Mermelotte in monsignor Arsino si prizadevata, da bi spravila princea s cerkvi, ali njuno prizadevanje bilo je dosedaj brez uspeha.

Pruski naučni minister pl. Gossler bode nekda zares odstopil. Njegov naslednik bode bajé poznanjski nadpredsednik pl. Sedlitz-Trützschler. Minister se že dolgo prav ne razume s cesarjem, posebno zastran reforme srednjih šol.

Algir. Algirski generalni guverner Tirman vložil je prošnjo, da bi ga dali v stalni pokoj. Dokler se prošnja ne reši, bode začasno še vodil upravne posle. Najbrž je interpelacija o algirskih razmerah omajala generalnemu guvernerju stališče.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 9. marca. (Volitve.) „Narod“, glasilo onih, ki se imena liberalcev branijo, pa radikalnost in brezverstvo v vsem postopanju razodevajo, spodkopava že nad 20 let verni čut in verno prepričanje pri slovenskem ljudstvu z grozno predrznostjo in zlobnostjo. Škodoval je mnogo, osobito pri učiteljih in po teh pri mladini. Prepričali so se pa „Narodovi“ kolovodje, da zaželenega uspeha, hvala Bogu, ni še dosegel. Ljudstvo, tudi izobraženo, je govorilo ob volitvah, da obstanek in blagor ljudstva slovenskega se nikakor ne dá ločiti od katoliškega prepričanja in verskega življenja. Jelo je ljudstvo očitno spoznavati, da bi naši liberalci s slovenskim jezikom ravno na tako pogubna pota pritirali narod, kakor so ga brezvestni liberalci nemški in drugi. Čuditi se ni, da je po tako sramotnem propadu „Narod“ res „razdivjan“. Toda zgodilo se mu bo, kar pravi ljudski pregovor: Raztogoteni gad sam sebe piči tako, da pogine. Duhovščini in konservativni stranki grozi: O nemogočili vas bomo! Res posluševati so se jeli

mlad kožuh?! Vikarij iste škofije, P. Pałuski, osemdesetleten starček, je zbolel l. 1880 hipoma za neko očesno boleznijo. Sklenil je, napotiti se v Varšavo in se tam na kliniki zdraviti. Prosi za potni list. Pa samo dve leti je moral čakati na pol oslepelih starčkov na odgovor guvernerjev, ki mu je slednjič dovolil odpotovanje. Seveda P. Pałuski ni več hotel porabiti potnega lista, ker je bil med tem prišel ob vid in izgubil vse upanje, da še kdaj ozdravi.

Bodi dovolj podatkov! Zadostno, mislim, se razvidi iz doslej navedenih, kako prostost uživa katoliška cerkev na Poljskem pod rusko vlado, kako se godi katoliškim poljskim duhovnikom, sploh kakšno je tam cerkveno-politiško pravo. Z jedno besedo: duhovščina, bodisi škof ali župnik, nima nič pravice; guverner, ta je mož oblasti in moči, on je škof. Saj je pa to tudi prav določeno ukazal car Aleksander II., rekoč:

„Osebnim določbam guvernerjevim so podvržene vse reči, ki se tičejo potnih listov za svetne in redovne duhovnike rimsko-katoliškega verstva.“

Šaljivo je pristavil pisatelj knjižici citat iz Gen. 41, 44.: „Jaz sem Faraon: brez tvojega povelja naj nihče ne gane ni roke ni noge po vsi egiptovski deželi.“

In uresničuje se na Poljskem tudi to: „Mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.“

„Narodovi“ sotrudniki najzlobnejših sredstev, laži in obrekovanja. Dolžnost konservativnih in poštenih mož je temu nasproti, zmago pošteno obrniti dobri stvari v korist, in razkrivati nepoštena sredstva nasprotnikov in označiti njihove zlobne namene.

Ni bila na potu „Narodovec“ oseba g. pl. Globočnika, tembolj pa njegovo pošteno versko prepričanje in stvar, za katero se je pogajala konservativna slovenska stranka. Niso mogli v resnici povzdigovati g. dr. Majarona med „najbolj nadarjene zemljane“; le dosti se jim je zdel navzet liberalnega duha, tembolj, ker je on sotrudnik „Narodov“. Mogoče je pa tudi, da bi bila izvolitev Majaronova g. dr. Tavčarju lepa prilika, da se „toliko nadarjenega zemljana“ po lepi poti znebi. — Blagi nameni taki! —

Boja s poštenim nasprotnikom se nismo nikdar ustrašili, boj pa z „Narodovim“ „cvetom razumnosti“ je pa resnično srdit boj. Oglejmo si ta cvet razumnosti in njegovo orožje. V „Narodu“ so zopet in zopet na vrsti razposajeni kapelani! Postavimo si nasproti izobraženost gg. kapelanov in izobraženost razumnosti „Narodovega“. Toliko po „Narodu“ psovani in obrekovani kapelani so močje, ki so izvršili vse študije gimnazijske; med njimi so tudi gospodje, ki so bili skozi in skozi odličnjaki; o počitnicah so uživali lepši mir, kakor tako nadarjeni g. dr. Majaron. Gospodje kapelani so napravili zrelostne izpite po izvršeni gimnaziji, — izjema le redka. Potem so nadaljevali študije 4 leta za poklic, h kateremu so se odločili. V štirih letih izvrši tudi jurist ali filozof svoje študije, ako ni „ewiger Student“. Gospodje kapelani so dosegli stan, kojemu pripoznava država dostojne pravice in mu zaupa ljudstvo. Gg. kapelani postanejo župniki, kanoniki, tudi še kaj več lahko. Ni čuda tedaj, da je ime „kapelan“ pri ljudstvu pa tudi pri poštenem razumnstvu na glasu spoštovanja; ne sramuje se ga g. kapelan, ne njegov poštenu prijatelj. Vsekako je in to po pravici — ime „kapelan“ na veliko boljsem glasu kakor „sprideni študent“. Tako imenujejo tiste, ki so svojim starišem ali dobrotnikom — v prvi vrsti duhovnikom — tudi „kapelanom“, provzročili veliko troškov po šolah, na zadnje pa ne dosežejo ničesa. Že srednje šole ali pa vseučilišče obesijo na kol! Kaj pa potem? Priprosti gorski kmet je rekel: Sprideni študent in zelenec sta si enaka, nobeden ni to, kar bi moral biti. Pri „Slovenecu“ so prvi sotrudniki gg. kapelani, pri „Narodu“ pa „sprideni študentje“. „Cvet razumnosti“, „Narodov“ pokrovitelj, je pa že srednje šole obesil na kol. Pri izvolitvi g. pl. Globočnika so agitovali gg. kapelani — pravi „Narod“. Toda kapelane imenuje, vmes pa navede g. dekana kamniškega i. dr. Očitni dokaz, da mu niso ravno kapelani sami trn v peti, ampak duhovščina sploh. Če se poteguje duhovščina o volitvah za pošteno stvar, stori le svojo sveto dolžnost. O tem so ljudstvo in razumnstvo temeljito poučili prevz. škofje v skupnem pastirskem listu. Toda kakor so gg. kapelani „Slov. Narodu“ nemškutarjev tovariši, enako so mu škofje zavezniki „nemških liberalcev“. — Po kakošni pravici in pa kako je agitoval „cvet razumnosti“ pri državnozborskih volitvah? V Kranji najdeš za „cvet razumnosti“ krojača, ki je res urnih krač koračil od hiše do hiše, še urne krače niso bile dosti, izvozček je moral v sili pomagati; obljubljenih je imel „krojač“ 6 gld. na dan, a plačila še ni dobil.

Cvet razgrajajočega razumnosti so bili kranjskega mesta „sprideni študenti“. „Cvet volilnega razumnosti“ v Kranji pa je bil trgovec, znan po imenu „Naša hiša“. V „Narodu“ je bil imenovan „po Gorenjskem obče spoštovani trgovec“. Bode naj, ako je res. Častiti duhovščini in razumnim Gorenjcem pa pripisujemo toliko razsodnosti, da ne bodo „obče spoštovali“ moža, ki se norčuje ž njimi. Da take vrste ljudje duhovnikov ne spoštujejo, je umevno. Torej si mislijo: Le z lažmi po njih! Preč. gosp. dekan spričuje, da sta bila res „obče spoštovana“ gospoda kapelana kranjska vsak večer ob 7. ali 1/8. uri, le enkrat, ko sta spremljala prijatelje, ob 1/9. uri doma; „Narod“ bo pa ostal pri laži, kako sta urnih krač letala po mestu še ob 11. uri po noči. Saj ravno tako je dejal „Narod“ v žep očitno dokazano laž gledé g. Majaronovega vstopa v vredništvo „Narodovo“ in ravno tako je za čas volitvene borbe toliko lagal in obrekoval po „telegrafu in po papirji“, da bo prav umestna pri-slovica: „Tako laže kakor Narod“.

Nekapelan.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Dné 10. marca.

(Dalje.)

Odbornik G o g o l a poroča v imenu vodovodnega ravnateljstva ter nasvetuje, da se ne nastavi kontrolor pri vodovodnem uradu, ampak začasno montér z letno plačo 600 gld. Dalje priporoča, naj bi se ne sklepalo o izvrševanju navrtalnih del 1891. leta, dokler navrtalne trdnice ne vložé novih ponudeb.

Odbornik P r o s e n c pravi, da z veseljem pozdravlja izjavo gosp. poročevalca o nepotrebi vodovodnega kontrolorja, a obžaluje, da se s tem ne bodo odstranili dotični troški, ker namesto kontrolorja pride montér. Poročevalec trdi, da je dosedanjemu tehniškemu sodelavcu Grossmannu treba pomočnika, a razlogi govornika neso prepričali o tej potrebi, zato tudi ne bode glasoval za novo službo, dokler se ne pokaže taka potreba in mestnemu zboru ne predloži jasen delokrog take službe. Poročevalec sicer naglašá, da bo treba še v 350 hiš napeljati vodo, govornik pa ne more umeti, zakaj ni doslej bilo treba montérja, ko se je v več ko 600 hiš napeljal vodovod.

Odbornik dr. Gregorič govori približno tako-le: Z veseljem pozdravljam ukrep vodovodnega ravnateljstva, da mestna občina začasno sama ne prevzame navrtovanja cevi. Prav bi bilo, da vodovodno ravnateljstvo tudi v bodoče opusti misel na lastno režijo in sicer že gledé na to, da je nad 606 hiš preskrbljenih z vodo. To delo so dosedaj izvrševali domači obrtniki, mestni davkoplačevalci, ki so imeli mnogo troškov z nabavo potrebnih strojev itd. Zaradi tega ne bi bilo opravičeno, ko bi magistrat delal konkurenco našim obrtnikom. Sicer pa bi tudi mesto, oziroma davkoplačevalci ne bili na boljšem, kajti znano je, da gredó polževo pot vsa dela, katera ima mesto v svoji režiji; zgubimo torej čas in čas je denar. Gledé montérja pa sem tudi tega mnenja, da ga ni treba. Dosedanji pomočnik Grossmann naj se stalno namesti, in to bode zadostovalo. V slučaju potrebe naj se oskrbé začasni pomočniki, kakor se je zgodilo minolo leto.

Odbornik H r i b a r zagovarja predlog poročevalcev, da se namreč namesti montér. Župan Grasselli naglašá, da so minolo leto poleg vodovodnega inženerja in Grossmanna pomagali še trije drugi nadzorniki.

Poročevalec G o g o l a zagovarja svoj predlog posebnostem, da Grossmann ne bode mogel zmagovati dela, ako se bodo zaradi potrate vode morali vpeljati vodomeri. Naposled je bil predlog, da se začasno nastavi monter z letno plačo 600 gld., z večino glasov sprejet.

Odbornik H r i b a r prečita dolgo poročilo ob uredbi mestnega vodovodnega urada in o navodilu za vodovodno knjigovodstvo. Oglasili so se pri tej točki odborniki dr. Gregorič, Ravnikar, Prosenec, dr. Tavčar in poročevalec.

Dr. Gregorič pravi gledé inventarja: § 34. obč. reda določuje, da mora mestni svet vso premočeno in nepremočeno lastnino, kakor tudi vse pravice občine in njenih zavodov imeti v razpreglednosti z natančnim inventarjem katerega je vsako leto popraviti in razglasiti. Pod ta § spada tudi vodovod, in zato si usojam vprašati, ali je kak inventar. Kolikor mi je znano, do včeraj ga ni bilo, in mislim, da ga sploh ni. Ker pa se konečni inventar po preteku jednega leta more izdelati le na podlagi prvotnega, ki je natančno sestavljen in od komisije pregledan, stavi predlog, da se tak inventar napravi in predloži občinskemu svetu. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

(„Slovensko društvo“ in državnozborske volitve.) V članku s tem naslovom piše včerajšnji „Narod“: „Do sedaj sicer še nismo čuli, da bi bila navada, sprejemati v pravila kako géslo, spomnili bi pa gospode tudi na to, da so se pred dvema letoma sami usiljevali na čelo „Slovenskemu društvu“, ki se je snovalo takrat na podlagi istih načel, katera jim sedaj h kratu niso dovolj katoliška.“ — Kolikor besed, skoro toliko neresnic; in namreč ni res, da bi se bila gospoda „Slovenčeva“ usiljevala na čelo „Slov. društvu“, marveč je prišla le povabljená k osnovalnemu shodu. Ni res, da bi ji bila pravila „Slov. društva“ tedaj po godu, sedaj pa ne dovolj katoliška. Kajti na onem osnovalnem shodu smo predlagali, da se premeni § 2. društvenih pravil ter naj se poudarja tudi verska

stran; gospodje so obljubili, da bodo ta paragraf premenili, a ga niso hoteli, dasi smo na to čakali celo leto, in to ravno nas je prisililo, da smo osnovali svoje „Kat. politično društvo“. Toliko v pojasnilo, da smo si ostali vsi dosledni; mi v doslednosti, ker smo tedaj grajali pravila, katera nam tudi sedaj ne ugajajo, „Narodova“ gospôda pa v nedoslednosti, ker je tedaj obljubila, da jih v zahtevnem smislu premeni, a tega ni storila tudi sedaj pri osnovi društva. Novo „Slovensko društvo“ je že na prvem shodu pokazalo svojo konjsko kopito. Da nismo takoj potegnili krinke gospôdi z obraza, ovirali so nas važni vzroki. A zamujeno ni odloženo!

(Ljubljanski škof in naši radikaleci.) „Narodova“ gospôda ob vsaki priliki, zlasti v zadnjem času, delujoč sevêda po gêslu: „vse za vero“, ruje in hujska slovensko ljudstvo proti prevzv. knezoškofu ljubljanskemu. Včerašnjí „Narod“ zopet zatrjuje, da se „Slovensko društvo“ ni nikoli pregrešilo proti staremu našemu gêslu, ter nadaljuje: „Mari zato, ker se nismo hoteli in se tudi danes nočemo na milost in nemilost skloniti pod palico narodnemu našemu teženju malo prijaznega škofa.“ — Temu natočevanju nasproti konstatujemo samo, da se je prevzvišeni knezoškof vdeležil volitve v velikem posestvu oddal svoj glas za konservativno-slovensko stranko, in volil celô s pooblastilom za drugega veleposestnika, dočim so slavnoznani slovenski narodnjaki lepo ostali domá za pečjo, ter pripomogli, da je narodna stranka tako sramotno propadla v velikem posestvu. Gotovo bi bilo pravilneje in pravičnejše, da bi „Narod“ takim nemarnim veljakom vest izpraševal, nego da udriha po škofu, ko je spolnil svojo dolžnost ter oddal svoj glas za konservativno-slovenska kandidata. — Tega sevêda „Narod“ ne mara povedati, sicer bi ne smel pisati o škofu, da je narodnemu našemu teženju malo prijazen.

(Čudna novica.) Iz Žuženberka se nam poroča, da je nedavno vitez G. Sch. na cesti na nečuvnen način udaril s svojo uradno sabljo po g. Z. ter ga na glavi ranil. Ker je napadeni imel dve priči pri sebi, izročila se je zadeva c. kr. sodišču.

(Umrli) je dné 9. t. m. ob 10. uri dopoldne pri sv. Jožefu nad Celjem preč. g. Jakob Horvat, ki je bil tam superijor 38 let. V nedeljo 8. t. m. je še daroval sv. mašo, v ponedeljek zjutraj pa je bil že tako slab, da je bil previden z zakramenti za umirajoče. Kmalu na to je gospod sklenil svoje trudapolno življenje v 80. letu svoje dobe. Dné 11. t. m. je mil. opat Ogradi govoril ob pogrebu ljubomilo besedo v slovo, potem pa z 20 čč. gg. petih dekanij spremili truplo na pokopališče celjske okolice. N. v. m. p!

(Detomor.) Dné 8 t. m. je dobil posestnik J. S. ob cesti malo pod Kozlerjevim gradom „Pekel“ zadušenega novorojenčka v rudečo ruto povitega. Truplo so prenesli v poljansko mrtvašnico, kjer je bilo sodnijsko pregledano. Nečloveško mater pridno išče naša žandarmerija, toda do sedaj brezuspešno.

(Dopolnitev vodovodne mreže v Ljubljani.) Mestni zbor je sklenil v zadnji seji spopolniti cevne mreže mestnega vodovoda, in sicer še to leto. To se bode zgodilo na Tržaški cesti, na Karlovski cesti, Mirji, Poljanskem nasipu, Barvarski stezi, v Ozkih in Travnjskih ulicah.

(Nemško brodogej) je zapustilo Split in Dalmacijo s trdim prepričanjem, da so videli jedno najlepših dežel po prirodnih krasotah in legi, in to zemljo čisto hrvatsko.

(Duhovniško društvo za lavantinsko škofljo) je imelo v torek ob 10. uri v knezoškofijski pisarni občni zbor. Prelat Fran Kosar je poročal o delovanju društvenem v minolem letu. V odbor so bili voljeni preč. gg.: Prelat Kosar, predsednik; kanonik Lovro Herg; kanonik dr. Križanič, blagajnik; kanonik Hribovšek, opat Ogradi, profesor dr. Pajek, dekan Hajšek. Pregledovalca računov sta gg. profesor M. Matek in dvorni kaplan J. Majcen.

(Grad Tanzenberg) pri Gospi Sveti na Koroškem je kupil vitez Gutmannsthal za 23.000 gld. Grad je zanimiv, ker ima 365 oken, 52 sob in 12 vrat.

Telegrami.

Dunaj, 12. marca. Vsi člani škofovske konference so povabljeni danes na obed k nadvojvodi Albrehtu.

Dunaj, 12. marca. Zdravje se je Windthorstu, ki je zbolel za vnetjem pluč, danes

zjutraj zboljšalo. Cesar se je peljal mimo njegovega stanovanja in poprašal po zdravju njegovem.

Dunaj, 12. marca. Na kliničnih oddelkih so ustavili cepljenje s „kochinom“ profesorji Redtenbacher, Scholz, Drasche in Schrötter.

Gradeo, 11. marca. Pri današnji ožji volitvi je izvoljen v Gradei profesor Hoffman proti nemškemu liberalcu Carneriju. Trgovska zbornica je izvolila tovarnarja za stroje Ludwiga.

Gradeo, 12. marca. Veleposestvo je izvolilo za državni zbor Attemsa, Hackelberga, Stüngla in Wurmbranda. Konservativna stranka se volitve ni udeležila. — Tržaška trgovska zbornica je izvolila zopet Stalitza.

Inomost, 11. marca. Drugi volilni razred veleposestva je izvolil vsled kompromisa dva nemška liberalca in dva italijanska liberalca.

Monakovo, 12. marca. Ruski poslanik je izročil princu-regentu povodom rojstvenega dné red sv. Andreja.

Tuji.

10. marca.

Pri **Maltcu**: Riedl, trgovec; Rosenfeld, potovalec, z Dunaja. — Megaj, trgovec, iz Štorij. — Grofinja Frank iz Kamnika. — Siebel, trgovec, iz Monakovega. — Doganatz, trgovec, iz Vel. Lašič. — Markovič iz Trsta. — Grünwald, potovalec, iz Pariza. — Baron Lazarini iz Gradca. — Rodbina Ranzinger, Ivan Arko, Florijan Tomisch, Verderber, iz Kočevja.

Pri **Stonu**: Braun, potovalec; Leon Wolf, z Dunaja. — Vidmar, župnik, iz Žirov. — Lejet tovarnar, iz Trsta. — Eisler, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Kramer, trgovec, iz Beglara. Ratej in Weissesen, posestnika, s Koroškega. — Büchler, trgovec, iz Siska. — Freytag, knjigotroec, iz Praga. — Schiessl, trgovec, iz Monakovega. — Scholz, zavarovalnični uradnik; Berner, trgovec, iz Gradca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Motrine na 24 ur v m. m.
	opazovanja	razkoma v mm	teplomera po Celziju		
7. u. zjut.	726.8	4.4	sl. jzpad	jasno	
11 2. u. pop.	725.0	8.8	sl. vzh.	oblačno	0 00
9. u. zveč.	723.7	6.4	"	"	
Srednja temperatura 6.5°, za 3.7° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92 gld 15 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16% "	92 " 15 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 35 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 80 "
Akcije avstr.-ogerske banke	987 " "
Kreditne akcije	307 " "
London	115 " 15 "
Srebro	— " "
Francoski napoleonid.	9 " 14 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 41 "
Nemške marke	56 " 47 1/2 "

Tržne cene v Ljubljani

dne 11. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 69	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	5 36	Surovo maslo,	— 70
Ječmen,	4 80	Jajce, jedno	— 2 1/2
Oves,	3 25	Mleko, liter	— 8
Ajda,	5 36	Goveje meso, kgr.	— 60
Proso,	5 45	Telečje	— 58
Koruza,	5 50	Svinjsko	— 60
Krompir,	2 50	Koštrunovo	— 40
Leča,	10 —	Pisaneč	— 70
Grah,	10 —	Golob	— 23
Fižol,	9 —	Seno, 100 kgr.	1 98
Maslo, kgr.	— 88	Slama,	2 39
Mast,	— 68	Drva trda, 4 mtr.	6 80
Špeh svež,	— 54	" mehka, " "	4 80

Piccolijeva esenca za želodec
pospešuje in ureja s svojim razmehčujočim učinkom prebavljanje. 1 steklenica 10 kr., zabojček z 12 steklenicami gld. 1.36. (14)

Prejeli smo naslednjo zahvalo:

Častiti volilci!

Volilni odbor izreka tem potom častitim volilecem zahvalo, da so vnovič potrdili resničnost stare prislovice „V slogi je moč“, in pod starim našim geslom „Vse za vero, dom, cesarja“ volili od centralnega volilnega odbora po vestnem predvarku priporočane kandidate za državne poslance in s tem vnovič dokazali, da jim je mar, da zastopajo našo lepo domovino. naš narod v najvažnejem zastopu naše ljubljene Avstrije v vsacem oziru vsega zaupanja vredni, za blaginjo naroda vneti možje, katere je volilni odbor nasvetoval, ker je bil prepričan, da bodo v vseh vprašanjih solidarno postopali.

V Ljubljani, dné 10. marca 1891.

Za volilni odbor:

Murnik.

„Zum gold. Reichsapfel“

P. PSEPHOFER-ja

„pri zlatem drž. jabolku“

(10—8)

lekarna na Dunaji,

(12—11)

I., Singerstrasse šte. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, so staroznana zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: **1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.,** pri nefrankovanej pošiljavi po povzetju **1 gld. 10 kr.** — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljati: 1 zavoje kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne more odposlati.)

Prosi se, da se zahtevajo izrecno:

„J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski počrk **J. Pserhofer** in sicer v **ružeči** barvi.

Balzam za ozebljine **J. Pserhoferja**, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Ameriška maža za protin, 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nóg, cena škatljice 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr.

Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr.

Tannochinin-pomada **J. Pserhoferja**, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Steudel-a, domače sredstvo proti ranam, oteklinau itd. 1 lonček 50 kr. s frank. pošiljat. 75 kr.

Univerzalna čistilna sol **A. W. Bullrich-a**, izvrstno domače zdravilo proti vsem posledicam slabega prebavljenja. 1 paket 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbé.

Pošiljave po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju.

Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja nego pri pošiljavi s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri **G. Piccoliju**.